

رام ۳۱

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانیِ معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

سی و یکم فروردین

از آنجا که با سی و یکم فروردین این ماه به پایان می‌رسد، سزاوار است در همین جا به رخدادهایی

اشاره کنیم که در فروردین ماه رخ داده اما روزش درست معلوم نیست.

فروردین همان ماهی بود که در آن نبونید آخرین شاه بابل برای نخستین بار کوشید تا به دلیل تعصب مذهبی‌اش

مراسم نوروزی را منسوخ کند. او که در مقام شاه این قلمرو می‌بایست در جشن نوروزی آکیتو و در جریان

آیینهای مربوط به خدایان بابلی نقشی کلیدی را بر عهده بگیرد، دست کم در سالهای ۵۴۹، ۵۴۷، ۵۴۶ و ۵۴۵

پ.م در این روزها از بابل خارج می‌شد و در نتیجه مراسم به خاطر غیاب شاه برگزار نمی‌شد. یکی از عواملی که

مردم بابل را هوادار کوروش بزرگ کرد و در تبلیغات سیاسی کوروش بر ضد نبونید نیز طنین‌انداز شده، همین

است که نبونید با مراسم نوروزی مخالف بود و در مقابل کوروش پس از چیرگی بر بابل آن را احیا کرد.

انگشت فرشته‌ای بر دیوار

به بعل شزر پسر نبونید خبر

می‌دهد که از کوروش

شکست خواهند خورد،

اثر رامبراند.

رخداد مهم دیگر این ماه به هفته‌ی آخر فروردین سال ۸۸ پیش از میلاد بازمی‌گردد، زمانی که مهرداد ششم شاه پونت که با حضور نیروهای نظامی رومی در قلمروش روبرو بود، فرمان داد تا تمام رومیان مستقر در آناتولی به قتل برسند. مردم این منطقه از او فرمان بردند و به این ترتیب هشتاد هزار تن از رومیان، که در گوشه و کنار این سرزمین پراکنده بودند، در یک روز کشتار شدند. رومیان این ماجرا را «کشتار آسیایی» (آسیاتیک وِسپرس: Asiatic Vespers) نامیدند و به این ترتیب، نخستین دور «جنگ‌های مهرداد» شروع شد و تا چهار سال بعد ادامه یافت.

در جریان همین جنگها و دو سال بعد (۸۶ پ.م) بود که سرداری رومی به نام سولا که با مهرداد می‌جنگید، آتن را گرفت و مردم شهر را کشتار و معبدهای شهر را غارت کرد و آثار هنری آن را که در دوران زمامداری بطلمیوسیان با پول مردم مصر در آتن ساخته شده بود، یکسره ویران ساخت. چهل سال بعد در فروردین سال ۲۶ پ.م فرهاد چهارم اشکانی که در ۳۲ پ.م از قدرت عزل شده بود، به ایران شرقی رفت و سکاها را به یاری خواند. سکاها ی خاندان ونون، که بلوچستان را در اختیار داشتند، از او پشتیبانی کردند. به این ترتیب، فرهاد با سپاهی از سکاها به میان‌رودان لشکر کشید و تیرداد دوم را راند و تاج‌وتخت خود را بازپس گرفت. تیرداد به نزد رومیان گریخت.

سکه‌ی فرهاد چهارم (بالا)

و مرداویج زیاری (زیر)

در فروردین سال ۳۱۳ بود که مرداویج شاه نیرومند زیاری در گرمابه به دست غلامان کشته شد، در همین ماه (سال ۱۰۰۳) چوانگ وانگ با ارتشی از شورشیان پکن را گرفت و با خودکشی امپراتور دودمان مینگ منقرض شد. در همین ماه شرکت نفت ایران و انگلیس با سرمایه‌ی دو میلیون لیره تاسیس شد (۱۲۸۸)، هرتسفلد کلاسی خصوصی برای آموزش زبان پهلوی راه انداخت که ملک‌الشعرای بهار، احمد کسروی، و مجتبی مینوی شاگردانش بودند (۱۳۰۶).

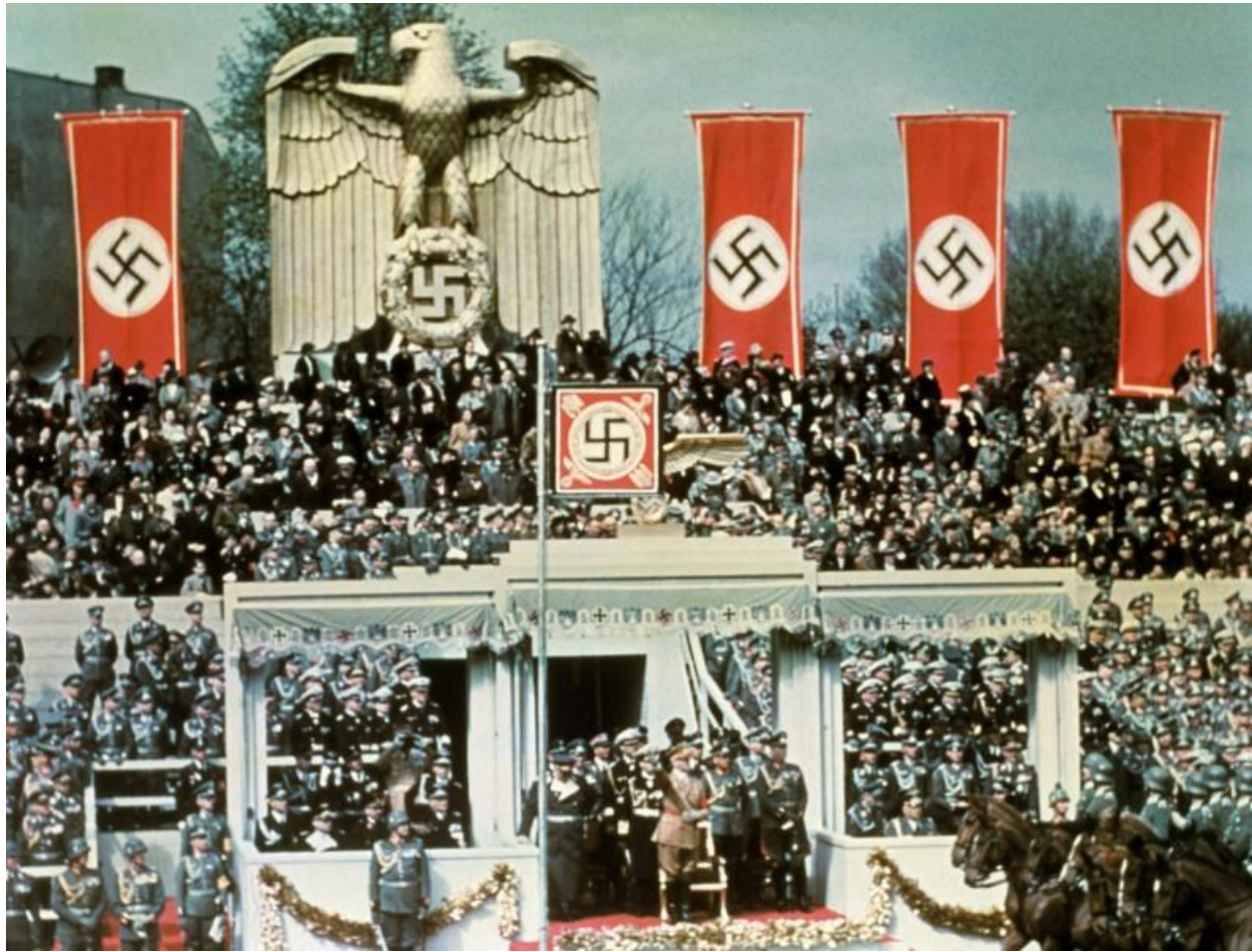
اما درباره‌ی خود روز ۳۱ فروردین نیز گفتنی بسیار است. در این روز به سال ۵۳۱ میلادی نبرد رقه (کالینیکوم) در گرفت که در آن ارتش ساسانی به فرماندهی آذر پارس و منذر لخمی بر نیروهای مهاجم رومی که فرمانده‌شان بلیزاریوس بود غلبه کردند. با این همه بقیه‌ی هجوم‌های غربیان به شرق در این روز با موفقیت بیشتری قرین بود. در ۱۲۰۵ استعمارگران در آفریقا پیشروی کردند و ماژور گوردون لینگ اولین غیرمسلمانی بود که وارد تیمبوکتو شد، و در ۱۳۰۱ اتحاد جماهیر شوروی بخشی از گرجستان را جدا کرد و دولت اوستیای جنوبی را خلق کرد.

سی و یکم فروردین روز اعلام بیانیه‌ها و اجرای مراسم مهم نیز هست. در ایران در همین روز به سال ۱۲۸۸ مردم تبریز تشییع جنازه‌ی باشکوهی برای باسکرویل برگزار کردند که معلمی آمریکایی بود و به صف مشروطه‌خواهان پیوسته و به این خاطر شهید شده بود. در همین روز الیور کرامول پارلمان انگلیس را منحل کرد (۱۰۳۲)، دولت محلی آمستردام آزادی دینی یهودیان در اروپا را به رسمیت شمرد (۱۰۳۶) و اولین کشوری بود که در اروپا چنین کرد، و پاپ لئوی ۱۳ فرمان *Humanum genus* را صادر کرد (۱۲۶۳) و در آن به فراماسون‌ها حمله کرد و ایده‌ی دموکراسی، جدایی دین از سیاست، و طبیعت‌گرایی را آموزه‌های فریبکارانه‌ی ایشان دانست.

قالی ای با نقش
باسکرویل که زنان
تبریز برای سپاس
از او بافتند و برای
مادرش فرستادند

سی و یکم در ضمن زادروز هیتلر هم هست و از این رو دو رخداد مهم زندگی اش در این روز رخ داده است. یکی آن که در ۱۳۱۸ جشن تولد پنجاه سالگی اش در آلمان با مراسمی بزرگ جشن گرفته شد، و دیگر آن شش سال بعد (۱۳۲۴) در همین روز برای آخرین بار از پناهگاهش بیرون رفت و در مراسمی محقرانه به نوجوانان عضو سازمان جوانان هیتلری مدال صلیب آهن داد و چندی بعد خودکشی کرد. رخدادهای سیاسی این روز هم مهم بوده‌اند. در ۱۱۷۱ با اعلان جنگ فرانسه به شاه بلغارستان و بوهمی جنگهای انقلابی فرانسه آغاز شد، در ۱۱۸۹ حاکم کاراکاس اعلام استقلال کرد و ونزوئلا از اسپانیا جدا شد، و در ۱۳۲۵ لیگ ملل منحل شد و سازمان ملل جایش را گرفت.

هیتلر در مراسم جشن تولد پنجاه سالگی اش

در ۳۱ فروردین چند رخداد علمی و اجتماعی نیز رخ داده که در میانشان می توان از آزمایش مشهور لویی پاستور و کلود برنار در ۱۲۴۱ یاد کرد که طی آن نشان دادند زایش خود به خودی جانداران امروزی از مواد بیجان ناممکن است. چهل سال بعد (۱۲۸۱) در همین روز ماری کوری و پیر کوری رادیوم کلرید را تصفیه کردند، و هفتاد سال بعد (۱۳۵۱) آپولو-۱۶ بر سطح ماه نشست.

۳۱ فروردین به ویژه روز زاده شدن سیاستمدارانی اثرگذار است که بدنامی‌شان در تاریخ چه بسا نیازمند تجدید نظر باشد و ایشان عبارتند از ناپلئون سوم (۱۸۷۱) و آدولف هیتلر (۱۹۳۸). البته هارولد لویده هنرپیشه‌ی کم‌دین و خوان میروی نقاش هم هردو در همین روز و به یک سال (۱۹۷۲) زاده شده‌اند که ربطی به آن دوتای قبلی ندارند. درگذشتگان این روز عبارتند از: گویوک خان مغول (۶۲۷)، برام استوکر نویسنده‌ی خالق دراکولا (۱۹۹۱)، جوزپه پنانو ریاضیدان و فیلسوف ایتالیایی (۱۳۱۱)، و بنی هیل کم‌دین انگلیسی (۱۳۷۱).